2.897

OD PISCA

DR. IVAN BRLIĆ

2897-93

HRVATSKO SELJAČKO ZADRUGARSTVO

I MEDJUNARODNE POLJOPRIVREDNE I ZADRUŽNE USTANOVE

LA COOPÉRATION AGRICOLE CROATE

ET LES ORGANISATIONS INTERNATIONALES D' AGRICULTURE ET DE LA COOPÉRATION

SADRŽAJ — TABLE DES MATIÈRES

page — strana

Avant propos 7

Predgovor 9

La coopération agricole croate et les organisations internationales d'Agriculture et de la Coopération agricole. — Hrvatsko seljačko zadrugarstvo i medjunarodne poljoprivredne i zadružne ustanove 11

1. C. I. A. — Commission internationale d' Agriculture. — Medjunarodna poljoprivredna komisija 20
   Commission spéciale de la Coopération agricole. — Specijalna komisija za poljoprivredno zadrugarstvo u CIA 37
2. I. I. A. — Institut international d' Agriculture. — Medjunarodni poljoprivredni institut u Rimu 37
3. A. C. I. — Alliance coopérative internationale. — Medjunarodni zadružni savez 45
4. C. I. R. I. — Comité international des Relations intercoopératives. — Medjunarodni odbor za medjuzadružne odnose 52
5. B. I. T. — Bureau international du Travail. — Medjunarodni ured rada 59
6. Annexe. — Dodatak. Une journée passée au Secrétariat des Paysans Suisses. — Jedan dan u Švicarskom seljačkom savezu 65

PREDGOVOR.

Čitajući, već prije, publikacije medjunarodnih zadružnih ustanova konstatirao sam, da je jugoslavensko, a specijalno hrvatsko seljačko zadrugarstvo u tim ustanovama slabo ili nikako predstavljeno.

Kako se hrvatsko seljačko zadrugarstvo baš sada nalazi u pokretu obnove i reorganizacije, čini mi se, da je ovaj manjak veze sa svjetskim zadružnim organizacijama na očitu štetu toga inače bujnog i snažnog pokreta. Odlučio sam stoga da našim zadružnim radnicima pružim priručnik medjunarodnih zadružnih ustanova.

Kao gost Lige naroda i kao vremeniti suradnik njenog Tajništva, boravio sam cijeli mjesec rujan 1937. u Ženevi. Uz radove u Liginim organima: Skupštini, Vijeću i Tajništvu, kod kojih sam sudjelovao, ostalo mi je još toliko vremena, da sam djelomično u Ženevi, a djelomično u Bruggu došao u doticaj sa nekim prominentnim ljudima medjunarodnih zadružnih ustanova. Oni su me, po mojoj želji, doveli u vezu sa svojim ustanovama, dali mi preglednu sliku glavnih medjunarodno-zadružnih organizacija, te mi priskrbili potrebite publikacije za ovu moju, silom prilika, vrlo sumarnu radnju. To je bio g. *F. von Bülow*, šef poljoprivrednog odsjeka Medjunarodnog ureda rada u Ženevi, zatim g. *M. Colombain*, šef za-

drugarske sekcije Medjunarodnog ureda rada u Ženevi, te g. *André Borel*, šef tajništva Medjunarodne poljoprivredne komisije u Parisu, zamjenik ravnatelja Švicarskog seljačkog tajništva u Bruggu. Poglavito su mi g. Colombain i g. Borel ukazali u mom prilično opsežnom poslu istraživanja obilatog i još nigdje sredjenog materijala, veliku susretljivost i dragocjenu pomoć. Gg.Henry J. *May*, glavni tajnik Medjunarodnog zadružnog Saveza u Londonu, g. L. *Prault*, poslovni tajnik Medjunarodne poljoprivredne komisije u Parisu, Dr. H. *Molhuysen*, glavni tajnik XVII. Medjunarodnog poljoprivrednog kongresa u Haagu 1937. te g. A. *Brizi*, glavni tajnik Medjunarodnog poljoprivrednog Instituta u Rimu, učinili su mi naknadno veliku uslugu, priposlavši mi potrebite publikacije. Svi su mi oni osim toga na moju zamolbu, a u vrlo dragocjenoj korespondenciji dali nadopune za moja istraživanja, koja su mi bila još potrebita.

Izričem im ovdje moju toplu hvalu.

HRVATSKO SELJAČKO ZADRUGARSTVO I MEDJUNARODNE POLJOPRIVREDNE I ZADRUŽNE USTANOVE.

Demagogija je najveći neprijatelj seljaštva. Ni štitasta uš, ni svinjska kuga, ni tuča, ni ekonomski potresi nazvani »krize«, nikakove ni elementarne ni ekonomske nepogode nisu u stanju da tako temeljito oštete i upropaste zemljoradnika, kao demagogija. Ona je podesna da rastroji stare, dobre institucije zemljoradnika; u stanju je da razori velike zemljišne ekonomske jedinice, koje su u doba nerodice, rata i drugih elementarnih nepogoda hranile cijele geografske pojase, a da na njihovo mjesto ne stvori ništa nova; ona je u stanju da spriječi zdrav razvoj novih, modernom vremenu odgovarajućih, a seljaku prijeko potrebnih zadružnih i drugih organizacija.

Poratno je vrijeme pogodovalo demagogiji i demagozima kao kišne godine gljivama. Instinkt razaranja prenio se sa bojišta na dnevni život i pustolovi, neuravnovješeni, bolesno ambiciozni ljudi domogli su se starih, oprobanih narodnih krilatica, dubokih narodnih vjerovanja i istina, da se njima posluže u svoje nečiste svrhe. Primijenivši te krilatice i narodna vjerovanja i onamo, kuda nisu pristajala, pretjeravši njihov opseg i značenje, oni su duboku narodnu mudrost pretvorili u glupost i bezumlje, a njihovu praktičnu ko-